

Mesura de govern de participació ciutadana

Informe de la sessió amb l'equip tècnic de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona

Participants: 17

1. Objectius i desenvolupament

La sessió amb l'equip tècnic de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona s'emmarca dins del procés participatiu per a l'elaboració de la **Mesura de Govern de Participació Ciutadana 2025–2027**, impulsat per la **Direcció de Serveis de Participació i Innovació Democràtica** amb el suport de la **Fundació Ferrer i Guàrdia**.

L'objectiu principal de la trobada era **identificar els reptes actuals en la gestió de la participació ciutadana des de la perspectiva tècnica**, així com **recollir propostes per millorar el funcionament dels espais, canals i processos participatius** de la ciutat. Es volia, alhora, establir **línies d'acció prioritàries per al període 2025–2027 i estratègies a més llarg termini amb horitzó 2030**.

La sessió va comptar amb la participació de **17 professionals de l'àmbit de la participació**, procedents tant de l'àmbit central com dels districtes, i va combinar moments de debat obert amb treball en grup.

El desenvolupament de la sessió es va estructurar en tres fases:

1. **Introducció i marc general**, on es van recordar els objectius de la Mesura de Govern i els tres eixos de treball: participació oberta, participació diversa i participació innovadora.
2. **Diagnosi compartida**, en la qual les persones participants van identificar els principals reptes i barreres detectats en la pràctica diària de la participació ciutadana a Barcelona.
3. **Treball en grups temàtics**, dividits en dos espais paral·lels:
 - El **Grup 1** va treballar sobre **participació oberta i innovadora**, centrant-se en els mecanismes institucionals i els espais de decisió.
 - El **Grup 2** va abordar la **participació diversa i innovadora**, amb especial atenció a la inclusió de nous perfils i col·lectius als processos participatius.

El conjunt d'aportacions recollides va permetre obtenir una visió integral sobre **els punts forts, les limitacions i les necessitats de transformació** del model de participació de la ciutat, tant en l'àmbit organitzatiu com metodològic i cultural.

2. Reptes i barreres

Participació oberta

Els tècnics i tècniques van coincidir en la necessitat de planificar i connectar millor **la participació ciutadana** amb els grans temes de ciutat. En aquest sentit, es va identificar la necessitat de **millorar la difusió dels processos participatius**, així com **fer un major seguiment dels acords i del retorn dels resultats**.

També es va valorar positivament el desenvolupament dels Pressupostos Participatius per la seva desvinculació **dels cicles de govern**, assegurant que la participació sigui una política estable i transversal, compartida per l'administració i la ciutadania.

Pel que fa al **Reglament de Participació Ciutadana**, es van identificar la necessitat de seguir concretant la seva implementació i aplicació homogènia als diferents districtes, especialment en relació amb els **Consells de Barri** i les seves **Comissions de Seguiment**. Especialment, fent referència als **rols i funcions de la vicepresidència i de la figura del conseller o consellera de barri**, així com de **formar l'equip tècnic** en la interpretació i desplegament del Reglament.

Participació diversa

Des de la perspectiva tècnica, un dels reptes més importants és **ampliar la base social de la participació**, incorporant persones i col·lectius que actualment en queden exclosos. Això implica obrir els processos **més enllà del padró municipal**, incloent persones que **viuen, treballen o estudien** a la ciutat.

Per fomentar la diversitat, cal **connectar millor amb l'ecosistema associatiu i coordinar-se amb altres àrees municipals** (Acció Comunitària, Interculturalitat, Serveis a les Persones, etc.) per construir **estratègies conjuntes d'inclusió i proximitat**.

Finalment, es va assenyalar que malgrat el Reglament ha dotat de la participació ciutadana de garanties, també reduït la seva flexibilitat i capacitat d'adaptació a la diversitat territorial i social, per la qual cosa cal **recuperar una mirada més flexible i contextual** de la participació.

Participació innovadora

L'equip tècnic va expressar la necessitat de **repensar les metodologies i dinàmiques dels espais participatius** per fer-los més deliberatius, àgils i útils.

Entre les idees plantejades hi ha la **possibilitat de realitzar proves pilot** en alguns barris per introduir metodologies innovadores, com **assemblees deliberatives per sorteig o consultes ciutadanes** a escala local.

A més, es va apuntar que la innovació no s'ha d'entendre únicament en termes tecnològics, sinó com la **capacitat d'actualitzar formes d'escolta i deliberació**, de simplificar procediments i de generar **espais de participació més dinàmics i transformadors**.

3. Actuacions per la mesura de govern i estratègia 2030.

Grup 1. Participació oberta + innovadora

Propostes per a la Mesura de Govern 2025–2027

- **Reforçar els processos participatius de ciutat**, garantint-ne la coherència, la transparència i la vinculació amb les polítiques públiques.
- **Garantir el compromís institucional amb els Pressupostos Participatius 2024–2027**, assegurant-ne una execució participada, el seguiment dels projectes i la difusió dels resultats mitjançant una estratègia comunicativa específica.
- **Desenvolupar plans de diagnosi territorial** centrats en les necessitats i prioritats dels barris, amb la participació del veïnat, entitats i tècnics, per orientar els futurs processos participatius.
- **Elaborar mapes comunitaris** per identificar agents formals i informals, interessos i temes prioritaris, i utilitzar-los com a base per al disseny de processos de barri.
- **Impulsar plans de millora dels espais de participació existents**, amb especial atenció als **Consells de Barri** i als **Consells Sectorials**:
 - Empoderar les **Comissions de Seguiment i vicepresidències**, oferint formació i materials explicatius sobre les seves funcions.
 - Promoure **reunions internes de coordinació tècnica** per unificar criteris i bones pràctiques entre districtes.
 - Integrar tots els consells al **Decidim.Barcelona**, gestionats directament pels districtes per garantir-ne l'actualització i la coherència.

Propostes amb visió estratègica 2030

- **Desplegar una agenda de processos participatius territorials**, orientada a reduir desigualtats i reforçar la cohesió social als barris amb més necessitats.
- **Incrementar la deliberació ciutadana** mitjançant la creació d'**Àgors ciutadanes** per àmbits temàtics (per exemple, Serveis Socials, Habitatge, Mobilitat), amb debats periòdics i canals de participació digitals complementaris.
- **Consolidar aquests espais en Fòrums de ciutat** descentralitzats per territoris i temàtiques, que connectin amb el teixit associatiu i permetin debatre grans reptes urbans.

- **Crear un Centre o Oficina de Foment de la Participació Ciutadana**, que ofereixi formació, suport tècnic i recursos a la ciutadania, entitats i professionals.
- **Desenvolupar un Pla de Formació en Participació**, adreçat tant a personal tècnic i polític com a la ciutadania, per millorar les competències en deliberació, disseny i gestió de processos.
- **Explorar mecanismes de participació metropolitana**, mitjançant una federació del Decidim i la creació d'un **Fòrum Social Metropolità** centrat en temes estratègics com la mobilitat, l'habitatge o les desigualtats.
- **Desplegar Plans de Participació de Districte**, derivats del Pla de Ciutat, codissenyats amb els territoris i actualitzats anualment per adaptar-se a les necessitats emergents.
- **Fomentar la participació digital i l'autoorganització ciutadana** dins del Decidim.Barcelona, permetent la creació d'espais propis de debat i propostes.

Grup 2. Participació diversa + innovadora

Propostes per a la Mesura de Govern 2025–2027

- **Fomentar la participació juvenil** a través d'espais específics, evitant grans processos de ciutat i prioritzant accions de barri amb incidència real.
- **Reconèixer la pluralitat de formes de participació juvenil**, des de les formals fins a les informals, i impulsar una **diagnosi de la participació jove** que reculli els interessos, canals i temàtiques prioritàries.
- **Promoure un nou Fòrum Jove** centrat en problemàtiques clau (habitatge, salut mental, precarietat, etc.) i una **jornada de participació amb esplais i caus** per enfortir el vincle amb l'associacionisme educatiu.
- **Desenvolupar el projecte “Aprendre a participar participant”**, adreçat a adolescents i joves, amb processos reals de decisió i resultats tangibles.
- **Adaptar els canals de participació** als espais i dinàmiques dels col·lectius diversos, especialment en contextos de vulnerabilitat o d'origen cultural divers.
- **Posar en valor els espais informals de participació** com a complement dels canals institucionals, integrant-los en la planificació de la política de participació.
- **Impulsar formacions amb mirada interseccional**, adreçades a l'equip tècnic i als agents territorials, per incorporar la diversitat funcional, el gènere i l'origen com a eixos transversals.
- **Coordinar la participació amb altres àrees municipals** (Acció Comunitària, Interculturalitat, Serveis a les Persones) per generar aliances i accions conjuntes.

Propostes amb visió estratègica 2030

- **Evitar la competició entre agents i col·lectius** dins dels processos participatius, promovent una cultura deliberativa basada en la cooperació i el reconeixement mutu.
- **Impulsar un canvi cultural intern a l'Ajuntament**, consolidant una visió transversal i interseccional de la participació en totes les àrees i projectes municipals.
- **Construir una xarxa de participació diversa** mitjançant un Pla de Ciutat que involucri tots els agents comunitaris i territorials.
- **Explorar les barreres de participació** de col·lectius poc representats i adaptar els processos a les seves realitats i espais d'organització.
- **Crear una escola de ciutadania dins del sistema educatiu**, amb tallers i optatives sobre institucions, participació i drets de la ciutadania.
- **Constituir un Consell d'Infants i un Consell d'Adolescents** amb representació de tots els barris, com a espais d'aprenentatge i pràctica de la democràcia local.
- **Crear un grup de treball interdepartamental** amb tècnics de barri, acció comunitària i equipaments de proximitat per dissenyar estratègies conjuntes i actualitzar periòdicament la diagnosi de necessitats.
- **Desenvolupar una prova pilot en un barri amb alta vulnerabilitat**, generant un espai de debat i decisió juvenil amb capacitat vinculant i incidència real sobre la política local.

4. Conclusions

La sessió amb l'equip tècnic de participació ciutadana va posar de manifest una **visió compartida sobre la necessitat de repensar i actualitzar el model de participació de Barcelona** per fer-lo més coherent, transversal i transformador. Els debats van evidenciar que, tot i els avenços assolits en els darrers anys, persisteixen **mancances estructurals** que limiten l'impacte real dels espais participatius i la seva connexió amb la ciutadania.

En primer lloc, es constata que la participació a la ciutat **continua massa vinculada al cicle polític i al govern de torn**, fet que genera desconfiança i discontinuïtat. Els equips tècnics coincideixen que cal **institucionalitzar la participació com una política pública estable i transversal**, amb capacitat d'incidència independentment del context polític.

En segon lloc, es destaca la importància de **reforçar el desplegament del Reglament de Participació Ciutadana** i de dotar els equips tècnics de **més eines, formació i coordinació interna** per garantir-ne una aplicació homogènia a tots els districtes i espais. La formació conjunta i l'empoderament de figures clau —com les vicepresidències dels Consells de Barri o les comissions de seguiment— es consideren elements centrals per millorar el funcionament i la qualitat democràtica dels espais.

En tercer lloc, els debats van coincidir en la necessitat d'**ampliar la base social de la participació i connectar amb nous perfils ciutadans**, especialment joves, persones d'origen divers o col·lectius poc vinculats als canals institucionals. Aquesta obertura ha d'anar acompanyada de **metodologies adaptades**, de **coordinació interdepartamental** i d'una mirada **interseccional i intercultural** en el disseny i la implementació de les polítiques participatives.

Pel que fa a la dimensió innovadora, es remarca que la innovació ha de ser **tant metodològica com cultural**. No es tracta només d'incorporar noves tecnologies, sinó de **promoure formes de deliberació més col·lectives, horitzontals i creatives**, que permetin generar confiança i aprenentatge mutu entre administració i ciutadania. En aquest sentit, es proposa **experimentar amb proves pilot** —com àgores o fòrums de debat— que ajudin a transformar progressivament els espais actuals.